גמ"ר 12268/03/18 – מדינת ישראל נגד אברהים אבו סהיבאן

בית משפט השלום לתעבורה בבאר שבע

גמ"ר 12268-03-18 ישראל נ' אבו סהיבאן

בפני	כב' סגן הנשיאה, השופט אלון אופיר
מאשימה	מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז הדרום
נגד	
נאשמים	אברהים אבו סהיבאן ע"י ב"כ עו"ד נטלי אוטן

<u>גזר-דין</u>

הנאשם הורשע על פי הודאתו בביצוע עבירה בניגוד לסעיף 64 בפקודת התעבורה- גרימת מוות ברשלנות.

כתב האישום המקורי תוקן במסגרת הסדר טיעון אליו הגיעו הצדדים בפרשה זו.

בהתאם לעובדות כתב האישום **המתוקן** ביום 6.8.17 בשעה 23:33 נהג הנאשם רכב מסוג טויוטה ברחוב אילן רמון בבאר שבע מכיוון שכונת נווה זאב לכיוון רחוב שדרות טוביהו.

הנאשם הסיע ברכבו את בת זוגתו נטליה אברוטוב ז"ל (להלן: המנוחה.)

בהתאם לתיאור העובדתי של זירת התאונה, הכביש בו התרחשה התאונה הינו בעל שני מסלולי נסיעה לכל כיוון עם שטח הפרדה ביניהם. בשני צדי הכביש מדרכה מוגבהת. בכיוון נסיעתו של הנאשם הייתה עקומה קלה ימינה. הכביש היה מואר היטב (שעת לילה) והמהירות המותרת בו הייתה 70 קמ"ש.

הנאשם יצא לעקיפת רכב שנסע לפניו בנתיב הימני וחזר לנתיב הימיני שכן רכב אחר שהה במהלך זמן זה בנתיב השמאלי לפניו. במהלך המעבר החד מנתיב שמאל לנתיב ימין, איבד הנאשם שליטה על הרכב, ניסה לייצב הרכב, ואגב כך הסיט את ההגה בחדות שמאלה. רכבו של הנאשם עבר לנתיב השמאלי ,המשיך בסטייה שמאלה לכיוון שטח ההפרדה הבנוי, עלה עליו והתנגש עם דופן ימין בעמוד התאורה שניצב על שטח ההפרדה. עמוד התאונה נפל והשבית את תאורת הרחוב במקום (להלן - התאונה).

כתוצאה מהתאונה מצאה המנוחה את מותה המידי ואילו הנאשם עצמו נחבל קלות.

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

ביום 3.4.19 הודה הנאשם בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום המתוקן והצדדים הציגו בפני בית המשפט את הסדר הטיעון אליו הגיעו:

בהתאם למוסכם, המאשימה תגביל את עצמה בטיעוניה לעונש מאסר בפועל לתקופה של עד 14 חודשים.

אין הסכמות בין הצדדים ביחס לרכיבי הענישה של הפסילה בפועל ורכיב הפיצוי. מאסר על תנאי יהיה לשקול דעתו של בית המשפט כך גם רכיב הפסילה על תנאי. כמו כן סיכמו הצדדים כי ההגנה לא תוכל לבקש שלא להרשיע את הנאשם וכי הצדדים יישארו צמודים בטיעוניהם לעובדות כתב האישום המתוקן.

הנאשם אישר את הסדר הטיעון כפי שהוצג והבין את הסברו של בית המשפט לפיו בית המשפט אינו מחויב לאשר ההסדר.

<u>טיעוני הצדדים לעונש</u>

בפתח הדיון ביקש ב"כ המדינה את הבהרת הנאשם בקולו לסתירה לכאורה שעלתה בין עובדות כתב האישום המתוקן בו הודה הנאשם ובין דברים שעלו מדבריו בביקורו אצל שירות המבחן למבוגרים.

הנאשם הבהיר בקולו טרם הטיעונים לעונש כי התאונה התרחשה **בשל אבדן השליטה שלו ברכב ולא בשל משיכת ההגה על ידי המנוחה שישבה לצדו בזמן התאונה.**

לאחר הבהרה זו של הנאשם החלו הצדדים בטיעוניהם לעונש:

בטיעוניה, הדגישה המדינה את עובדות כתב האישום המתוקן לפיו יצא הנאשם לעקיפה של רכב לפניו בצורה חדה אגב סטייה מנתיב נסיעתו, ומיד ביצע סטייה נוספת לימין מה שמעיד על פעולה מסוכנת כפולה מצדו.

לשיטת המדינה, התנהגות זו של הנאשם בתנאי הדרך הנתונים בכתב האישום, מצדיקה קביעה לפיה רף הרשלנות מצדו גבוה, ולכן מוצדקת עניישה הכוללת מאסר בפועל לתקופה ארוכה ומוחשית.

מאחר והמדינה הסכימה במסגרת הסדר הטיעון שלא לטעון למאסר בפועל מעבר ל-14 חודשים, ובהישען על אסופת הפסיקה שהציגה המדינה, טען ב"כ המדינה כי יש לקבוע מתחם ענישה אשר נע בין 14 - 24 חודשי מאסר בפועל. המדינה ביקשה את בית המשפט לגזור על הנאשם את חלקו הנמוך של המתחם (אותו התאימה לרף רשלנות גבוה) וזאת בהתחשב בהודאת הנאשם, גילו הצעיר (ביום התאונה בן פחות מ-20) והיעדר עבר פלילי או תעבורתי מכביד.

ביחס לתסקיר שירות המבחן אשר הוגש מכח החוק, מבקשת המדינה לדחות את המלצת שירות המבחן וזאת בהסתמך על קביעת בית המשפט העליון בע"פ 6755/09 אלמוג נגד מדינת ישראל (להלן פרשת אלמוג) הקובעת כלל לפיו למעט במקרים מאד מיוחדים יש להטיל על הגורם מוות ברשלנות בתאונה עונש מאסר ממשי לריצוי בפועל.

עוד הוסיפה המאשימה כי במקרה דנן אין נסיבות חריגות לסטות מעונש המאסר בפועל כפי שהוגדר בפסיקת בית המשפט העליון.

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

לסיכום מבקשת המאשימה להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל בהתאם למתחם המוצע על ידה, 24-14 חודשים ולמקם הנאשם ברף התחתון של המתחם. כמו כן התבקשתי לפסול רישיונו של הנאשם לתקופה בת 10 שנים גם זאת בהתאם לרף התחתון של המתחם אותו הציעה המדינה.

כמו כן התבקש בית המשפט להטיל רכיבי ענישה נוספים, פסילה מותנית, מאסר מותנה, קנס ופיצוי משמעותי למשפחת המנוחה.

בפתח טיעוני ההגנה לעונש הסתייגה ב"כ הנאשם מטיעוני המאשימה אשר טענה **לשיטתה** בניגוד למוסכם בהסדר הטיעון בעניין מתחם הענישה.

ב"כ הנאשם הבהירה כי המאשימה הגבילה עצמה בהסדר הטיעון ל 14 חודשים מאסר בפועל, מה שאינו תואם את אופי הטיעון עצמו כפי שהושמע ואף נוגד את ההלכה שנקבעה בע''פ 512/13 . ב''כ הנאשם טענה כי במקרה זה רף הרשלנות הינו נמוך, זאת בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירה. נטען כי פרט לאיבוד השליטה לא יוחסו לנאשם עבירות נוספות כגון מהירות או עבירות ביריונות כבישים אחרות. עוד נטען כי מצבו הנפשי של הנאשם עקב תאונה זו החמיר וזה המקום לתת לו מענה שיקומי כפי שממליץ שירות המבחן למבוגרים. ההגנה הציגה לתמיכה בעמדתה העונשית פסיקה רבה לעניין הטלת עונש מאסר בדרך של עבודות שירות תוך שהדגישה את גילו הצעיר, היעדר עבר פלילי או תעבורתי (למעט הרשעה אחת) ונטילת אחריות מצד הנאשם.

אביו של הנאשם העיד בשלב זה עדות אופי לטובת בנו. תאר את המשפחה כמשפחה נורמטיבית. תאר את בנו ומצבו הנפשי והתעסוקתי עקב התאונה. לפי דבריו גדל הנאשם בבית נורמטיבי, למד והוכשר כנגר במקביל לעיסוקו בספורט הכדורגל. האב הביע חששו מעונש מאסר לבנו וביקש עבורו ענישה בעלת אופי שיקומי.

זכות המילה האחרונה ניתנה לנאשם במסגרתה הסביר הנאשם כי המנוחה הייתה החברה שלו, הוא התכוון להתחתן איתה. הנאשם ביקש להתנצל על שאירע גם בפני משפחתה של המנוחה.

<u>דיון וגזירת הדין :</u>

<u>קביעת מתחם העונש ההולם</u>

הערך החברתי אשר נפגע במקרה של תאונה קטלנית הוא קדושת החיים.

בעפ 5135/18 **מחמד עבידיה נ' מדינת ישראל** (26.6.2019), נקבע:

"עקרונות הענישה ביחס לגרימת תאונה קטלנית מושרשים היטב בפסיקה, ולצערנו גם בניסיון המר של ריבוי מקרים מעין אלה. כלל ראשון הוא כי יש להחמיר בעבירות אלה לנוכח עקרון קדושת החיים. כלל שני, כי השיקול המרכזי הוא מידת האשמה. הכלל השלישי הוא כי ברגיל - הנסיבות האישיות של הנהג נסוגות בפני חומרת התוצאה"....

"...הקטל בדרכים הוא תופעה מכוערת. בשנים האחרונות יש שיפור בתנאי הכביש, בתאורה ואף בטיב ואיכות המכוניות. התפתחויות חיוביות אלה מפנות את הזרקור לאחריות המוטלת על כתפי הנהגים ועוברי הדרך.

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

חברה מתוקנת וערכית אינה יכולה להשלים עם קיפוח חיי אדם בשל תסכול של נהג שהחמיץ פניה, ומנסה לחפות על מחדלו תוך יצירת סיכון ברור וקשה לציבור."

תאונות הדרכים הקטלניות הן מכת מדינה וההרתעה חייבת לבוא לידי ביטוי גם בדרך של ענישה בגזרי דין הניתנים למורשעים בגרימת תאונות אלה. בתי המשפט נדרשים לפי פסיקתו של בית המשפט העליון להמשיך ולהילחם בתופעה זו בכל דרך העומדת לרשותם בכלים שנתן להם המחוקק. (ראה בעניין זה את קביעת בית המשפט העליון בע"פ 6755/09 אלמוג נגד מד"י)

בפרשה זו חלוקים הצדדים באשר למתחם הענישה שיש לקבוע:

בעוד סבורה המדינה כי מתחם הענישה **מתחיל** ב-14 חודשי מאסר שכן רף הרשלנות גבוה ויש להגדירו עד 24 חודשי מאסר, סבורה ההגנה כי המתחם כבר הוגדר על ידי הצדדים במסגרת ההסדר שנע בין 0 חודשי מאסר ועד ל-14 חודשי מאסר.

שקלתי את טיעוני הצדדים בעניין זה ואין לי אלא להסכים עם עמדת ההגנה.

כאשר צדדים לתיק מציגים הסדר טיעון המכונה "ריצפה-תקרה" , מסכימים למעשה הצדדים על "מתחם מוסכם" המובא בפני בית המשפט, במסגרתו מבקשים הצדדים ומסכימים כי הענישה תנוע במסגרת ההסדר המוצע בגדרי אותו "מנעד" ענישה מוסכם.

כל טיעון אחר לעונש החורג מהסכמה זו הוא למעשה טיעון החורג מהסדר הטיעון המוסכם.

בעפ 2454/18 **עזרא שיינברג נ' מדינת ישראל** (ניתן ותוקן ביום 6.12.2018) נשאלה השאלה כיצד נקבע מתחם ענישה כאשר קיים הסדר טיעון בין הצדדים, וכך נכתב:

"כידוע, בבואו להכריע אם לקבל הסדר טיעון בין התביעה להגנה, על בית המשפט לבחון את ההסדר על רקע, בין היתר, העונש ההולם לעבירה (ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(1) 577, 608-609 (2002)). סימן א'1 לפרק ו' לחוק מורה כיום כיצד לקבוע את העונש לעבירה. כלי מרכזי בתהליך זה הוא קביעת מתחם העונש ההולם על פי הנסיבות המנויות בחוק (סעיפים 40ג ו-40ט לחוק; ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל, פ"ד סו(2) 772, 790-792 (2013) (להלן: עניין סעד)). **שאלה היא אם בית משפט שבוחן הסדר טיעון חייב לקבוע במדויק את מתחם העונש ההולם. בשאלה זו נשמעו שתי דעות בבית משפט זה. <u>לפי דעה אחת</u>, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם כרגיל (ראו למשל עניין פלוני (הסדר ומתחם); ע"פ 2021/17 מצגר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 16 (30.4.2017) (להלן: עניין מצגר)). <u>לפי דעה שנייה</u>, <u>במקרים מסוימים, למשל כאשר הצדדים הסכימו על טווח ענישה שנופל בבירור בתוך מתחם הענישה, אין צורך להרחיב בקביעת המתחם</u> (ראו למשל ע"פ 6943/16 גלקין נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 3 (28.1.2018)).**"

הנאשם אשר הודה ולקח אחריות במסגרת הסדר הטיעון המוסכם ידע והבין כי ענישתו עשויה לנוע בין 0 חודשי מאסר ועד ל-14 חודשי מאסר. לכך הנאשם נתן הסכמתו ולא למצב בו בו תגדיר המדינה מתחם של 14 עד 24 חודשי מאסר במסגרתו תבקש את "הרף התחתון" של המתחם.

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

הסכמה זו של הנאשם מונעת מן הסתם מההנחה כי ככל שיתקבע הטווח המוסכם בין הצדדים כמתחם בתיקו, קיים סיכוי ממשי כי ענישתו תנוע בתוך אותו מתחם ורק במקרי קיצון יגזור בית המשפט ענישה המצוייה באחת מקצוות המתחם המוצע המוסכם.

אין כל מניעה בעיני שהמדינה תסכים כי המתחם המוסכם בתיק זה נע בין 0 ל-14 חודשי מאסר והיא בטיעוניה תעתור לחלקו העליון של מתחם זה. המדובר בטיעון לעונש לגיטימי. אך טיעון מהסוג לו עתרה המדינה בפרשה זו, חורג בעיני ממהותו של הסדר הטיעון כפי שאושר על ידי הצדדים בפני.

אני קובע לכן כי מתחם הענישה ככל שהוא נוגע לעונש המאסר בפועל סוכם בין הצדדים במסגרת הסדר הטיעון ואין אני מוצא סיבה שלא לאשר מתחם זה כבסיס לטיעון לעונש בנסיבות של כתב האישום המתוקן.

מאחר ובהתאם לפסיקה שהציגו הצדדים (בהן אדון בהמשך) , במקרים רבים מאד טרם פרשה זו (מקרים עם נסיבות דומות) גזרו בתי משפט ענישה המצויה בתוך המתחם המוצע על ידי הצדדים, אין אני סבור כי הצדדים חרגו ממתחם הסבירות עת הציעו את רף הענישה שהוצג במסגרת ההסדר.

קבלת מתחם הענישה המוצע במסגרת ההסדר אינה פוטרת את בית המשפט מלהגדיר את רף הרשלנות בפרשה זו, שכן המתחם המוצע שאושר על ידי רחב מאד ובתוכו נותר לבית המשפט שיקול דעת רחב מאד באשר לענישה הראויה אשר תיגזר במידה רבה מרף הרשלנות שייקבע על ידי להלן:

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה נלמדות מכתב האישום המתוקן בלבד. וכפי שהסכימו הצדדים אין מקום לתת פרשנות לדברים לא להוסיף ולא לגרוע מהתרחשות האירוע.

כתב האישום המתוקן מתאר את הנאשם כמי שנוסע בכביש חד סיטרי, דו נתיבי, מואר, בו על פניו ככל שנהיגה תהיה סבירה וזהירה לא אמורה להתרחש כל תאונה.

רכב נסע לפני הנאשם בנתיבו אותו ביקש הנאשם לעקוף זאת כאשר רכב אחר מצוי לפניו בנתיב השמאלי דרכו אמורה להתרחש העקיפה.

הנאשם מבצע לפי סעיף 9(א) של כתב האישום עקיפה **<u>חדה</u>** של הרכב שלפניו לשמאל **ומיד** חוזר לנתיב הימני מה שגורר אבדן שליטה שלו ברכב. במהלך **סטייה נוספת** שמאלה הנובעת מניסיון השתלטות שלו על הרכב נע הנאשם לשטח ההפרדה שמשמאל עד שרכבו נחבט בעמוד תאורה שנופל וגם יוצר את התוצאה הקטלנית בתאונה מחרידה זו.

כל ניסיון של ההגנה להגדיר התנהגות זו של הנאשם כרשלנות ברף נמוך נדחית על ידי.

צודקת ב"כ הנאשם כי לא מיוחסת לנאשם נהיגה במהירות חריגה בפרשה זו, אך עצם העובדה כי הנאשם בחר לצאת לעקיפה של רכב לפניו אגב שימוש בנהיגה חדה של הרכב להבדיל מיכולתו הברורה לבחור בעקיפה מתונה ,היא אשר יצרה את אבדן השליטה והתוצאה הקטלנית באירוע זה.

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

אין המדובר בסיטואציה לה "נקלע" הנאשם והוא נאלץ לבחור דרך פעולה שעה שנהג אחר בנעליו היה אמור לבחור בדרך אחרת.

אין המדובר ברשלנות רגעית הנובעת מאירוע בלתי צפוי המתרחש או מחוסר תשומת לב רגעית של הנאשם למתרחש בדרך.

המדובר בהחלטה "קרה" של הנאשם לצאת לעקיפה מסוכנת וחדה של הרכב שנע במסלול הימני לפניו זאת כאשר רכב אחר מצוי בנתיב השמאלי שאמור לשמש לצורך העקיפה בבטחה.

הנאשם **בחר לצאת לעקיפה החדה**, הכניס עצמו למצב של חוסר שליטה ברכב וכאשר ניסה להגיב למצב זה אליו הכניס את עצמו במודע, יצר תגובת הגה חדה נוספת שיצרה אבדן שליטה מוחלט ברכב עד למפגש הקטלני עם עמוד התאונה.

אני קובע כי המדובר בנהיגה פרועה, חסרת זהירות שהרשלנות בה היא ברף בינוני עד גבוה.

<u>ענישה נוהגת</u>

בעפ"ג 39751-12-13 (להלן- פרשת אלעביד) דן בית המשפט המחוזי בבאר-שבע בערעורו של מאהר אל עביד עליו גזרתי 12 חודשי מאסר בפועל לאחר שסטה עם רכבו שמאלה, עלה על שטח הפרדה והתנגש גם הוא בעמוד תאורה, התנהגות שגרמה למות חברו הטוב ברכבו.

אירוע אשר דומה מאד בנסיבותיו לפרשה שבפני למעט העובדה כי אלעביד האיץ רכבו למהירות גבוהה אשר גרמה לאבדן השליטה, להבדיל מהעקיפה החדה בה בחר הנאשם במקרה שבפני, פעולה אחרת שגרמה לאבדן השליטה.

שתי הפעולות רצוניות ובאו כפועל יוצא של בחירת הנאשמים כך לנהוג.

בפרשת אלעביד הגדרתי גם כן את רף הרשלנות כבינונית-גבוהה, ולאחר שהצדדים טענו לעונש, ולאחר שלקחתי בחשבון את העובדה כי הנאשם שם שרת שירות צבאי קרבי בצה"ל ואף נפצע במהלך שירות זה, ולאחר שלקחתי בחשבון את הפוסט טראומה ממנה סבל כתוצאה מהתאונה, גזרתי עליו 12 חודשי מאסר בפועל לצד פסילה בת 10 שנים של רישיון הנהיגה.

בית המשפט המחוזי שדן בערעור אישר את מתחם הענישה שנקבע (בין 6 חודשי מאסר ועד 24 חודשים), אישר את הקביעה לפיה רף הרשלנות הוא "בינוני-גבוה" בנסיבות של "החלטה קרה" לבחור דרך נהיגה הגורמת לאבדן שליטה, ובסופו של יום לאור נורמטיביות הנאשם ,רקעו הצבאי לאחר שנפצע, והעובדה כי הוא עצמו נפצע קשות בתאונה, קבע את משך המאסר בפועל על 9 חודשים ללא שינוי ביתר רכיבי הענישה.

ככל שכלל "אחידות הענישה" רלוונטי בשיטת המשפט הישראלית וככל שתיקון 113 של חוק העונשין בא לאמץ ולקדם כלל זה, הרי שלא יכול להיות פער מהותי בענישה בין פרשת מאהר אל עביד למקרה שבפני.

לזכותו של הנאשם במקרה זה עומדת כמובן לקיחת האחריות מצדו והעובדה ששירות המבחן ממליץ על ענישה בעלת אופי שיקומי מובהק עבורו (פועל יוצא של גילו הצעיר יחד עם היעדר עבר פלילי/תעבורתי).

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

לעומת זאת, בשונה מאלעביד, לא נפצע הנאשם קשות בתאונה עצמה, הוא לא שרת ונפצע קשות בפעולה צבאית במהלך שירותו את המדינה, וותק נהיגתו משנת 2017 היה קצר מאד בזמן התאונה.

ניתן לקבוע כי הבדלים אלה בין המקרים "מקזזים" עצמם ובהינתן ששני הנאשמים סבלו וסובלים ממצב פוסט טראומטי לאחר התאונה, אין הצדקה לפער ענישתי ממשי ביניהם, וברור שלא פער עד כדי ריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות כפי שיוסבר להלן.

פסיקה נוספת שהתקבלה לאחרונה מבססת עוד את עמדתי לעונש בפרשה זו העולה בקנה אחד עם קביעתו של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע בפרשת אלעביד.

ברעפ 1031/19 עלי שלבי נ' מדינת ישראל (28.2.2019) רשלנות הנאשם נמצאת **בדרגה בינונית**. בית המשפט עמד על נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, בכלל זה, אי לקיחת אחריות, העדר הליך טיפולי, ומאידך, נסיבותיו האישיות של המבקש, היותו צעיר, מפרנס יחיד של משפחתו, אב לשלוש קטינות ובעל עבר תעבורתי דל. לאור כל אלו, קבע בית משפט כי עונש המאסר אשר הוטל על המבקש יעמוד על 10 חודשי מאסר בפועל**.**

עפ"ת 38792-02-18 תבור נ' מדינת ישראל (13.5.19) נקבע כי רשלנותו של המערער היא **רשלנות בינונית** . בית-המשפט קמא סקר פסיקה רלבנטית (בעמ' 118 לגזר-הדין) וקבע מתחם עונש הולם שנע בין 7 חודשי מאסר ועד 18 חודשי מאסר. נגזרו על המערער 10 חודשי מאסר בפועל.

ברע"פ 1267/18 **אבו סביתאן נ' מדינת ישראל** (28.2.18) נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם אשר הורשע על-פי הודאתו בעבירת גרימת מוות ברשלנות בתאונת דרכים. דרגת רשלנותו של הנאשם נמצאה **כבינונית עד נמוכה**. הנאשם צעיר כבן 20, נעדר עבר פלילי. בית המשפט המחוזי קבע את עונשו על **8 חודשי מאסר בפועל** (חלף 12 חודשים שנגזרו בבית משפט השלום).

כמובן שניתן יהיה למצוא מקרים (כפי שהציגה ברוב כישרון ב"כ הנאשם) בהם נגזרו עונשי מאסר קצרים אף לריצוי בדרך של עבודות שירות.

המדובר במקרים בודדים החורגים מהכלל שנקבע על ידי בית המשפט העליון בפרשת אלמוג, ולצורך חריגה מכלל זה יידרשו נסיבות מאד מיוחדות הקשורות בעצם ביצוע העבירה או בנסיבות חיי הנאשם עצמו, וגם זאת לא כאשר רף הרשלנות הוא בינוני עד גבוה.

<u>נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה -</u>

בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה** (סעיף 40 יא')**.** במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת במקרה זה לנסיבות הבאות:

הנאשם לקח אחריות ביחס לעובדות כתב האישום המתוקן ולא ניהל הוכחות.

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

הנאשם אדם צעיר היום כבן 21 וביום התאונה כבן 19.

אין לנאשם עבר פלילי ומבחינה תעבורתית לחובתו עבירה אחת זאת על פני ותק נהיגה קצר מאד ביום התאונה מיום שקיבל רישיון נהיגה.

לפי תסקיר שירות המבחן (ובדומה לנאשמים רבים אחרים בתאונות קטלניות) הנאשם נורמטיבי לחלוטין, למד 10 שנות לימוד והוא עובד בעבודה מסודרת בתמיכה צמודה של משפחה נורמטיבית.

אף שהנאשם התקשה להפנים את מידת אחריותו (לפי הערכת שירות המבחן) הוא חש צער עמוק על מות חברתו בתאונה אותה אהב ואף התכוון להתחתן עימה.

ללא ספק הנאשם אינו מקל ראש בהתנהגותו בפרשה זו ויש לקחת לזכותו את לקיחת האחריות הכנה, הצער והחרטה שהוא מביע לצד מצבו הנפשי הנוכחי כפי שתואר על ידי שירות המבחן ואביו בפני.

יוצא כי לחובת הנאשם ניצבת רשלנות ברף בינוני-גבוה עת גרם בהתנהגותו שנבחרה על ידו למותה של חברתו הצעירה, ומנגד ניצבת המלצת שירות המבחן לענישה בעלת אופי שיקומי הכוללת מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, עמדה הנתמכת בגילו הצעיר של הנאשם ויתר הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה עצמה לעיל.

<u>ביום 26.7.18 נכנס לתוקפו בספר החוקים תיקון 133 לחוק העונשין :</u>

"51ב. (א) בית משפט שגזר על נאשם מאסר בפועל לתקופה שאינה עולה על תשעה חדשים, רשאי להחליט, בגזר הדין, שהנידון ישא את עונש המאסר, כולו או חלקו, בעבודת שירות; קבע בית המשפט כי חלק מעונש המאסר יהיה בעבודת שירות, יישא הנידון את חלק העונש האמור בתום תקופת המאסר בפועל, אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת. "

תיקון החוק קובע כי ניתן במסגרת עונש המאסר לדון את הנאשם באופן חלקי לעבודות שירות. כמו כן בעפת (מרכז) 71239-12-18 **אירית ליבה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 2 יולי 2019) (להלן - פרשת ליבה) , מתאר בית המשפט את "ארגז הכלים" שקיבל בית המשפט בעזרת תיקון זה:

"על כך יש להוסיף את העובדה כי מאז שנגזר דינה של המערערת, התקבל תיקון 133 לחוק העונשין, וניתן כיום לרצות עונש מאסר של עד תשעה חודשים בעבודות שירות. אכן, אין דין מאסר המבוצע בדרך של עבודות שירות כדין מאסר מאחורי סורג ובריח, וברי כי גם מי שנדון למאסר לתקופה שניתן לרצותה בעבודות שירות, אין פירושו של דבר בהכרח כי ראוי להטיל עליו עונש זה. הקביעה לפיה המאסר ירוצה מאחורי סורג ובריח או ירוצה בדרך של עבודות שירות, היא קביעה נורמטיבית. <u>עם זאת תוצאת התיקון היא כי "ארגז הכלים" העומד כיום לרשות השופט גדול יותר, כאשר במסגרת אותה קביעה נורמטיבית, לא מן הנמנע להגיע למסקנה לפיה עונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות אינו עונש ראוי לנאשם ואין בו די,</u> ואולם, עונש של שבעה, שמונה או תשעה חודשי מאסר בעבודות שירות, בהצטרף לשאר השיקולים העומדים לזכות הנאשם, הוא עונש ראוי שדי בו, בנסיבות העניין, על מנת לענות על השיקולים השונים העומדים מאחורי הצורך בענישה, ובכלל זאת עקרון ההלימה. נציין בהקשר זה כי במהלך הדיון התבקשה המערערת להבהיר עמדתה בשאלת האפשרות להמיר את עונש המאסר שלה כך שירוצה בדרך של עבודות שירות, אך זאת לתקופה

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

ארוכה יותר מזו שנגזרה. המערערת הותירה את ההחלטה לשיקול דעתנו, וממילא "ארגז הכלים" העומד לרשותנו לצורך ענישתה של המערערת גדול יותר."

שקלתי ארוכות האם התיקון שהוצע בחוק לאחרונה המאפשר גזירת מאסר של 9 חודשים לריצוי בדרך של עבודות שירות יכול להתאים לפרשה זו נוכח השיקולים לקולא שסקרתי לעיל.

גם כאן בחנתי מקרה זה אל מול פרשת ליבה ומצאתי כי קיים פער גדול מדי בין שני המקרים.

בפרשת ליבה הפך בית המשפט המחוזי מרכז ענישה של 7 חודשי מאסר ל- 9 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות לאחר שעמד על מחדלי חקירה קשים בחקירת האירוע על ידי משטרת ישראל ולאחר שרף הרשלנות הוגדרה כבינונית ולא בינונית-גבוהה כבמקרה דנן.

המדובר בשני הבדלים מהותיים המקטינים מאד בעיני את אפשרות ריצוי המאסר בדרך של עבודות שירות במקרה זה.

כאשר התנהגות הנאשם מעידה על רף רשלנות כה גבוה, וכאשר הוא עצמו לא נפצע משמעותית בתאונה, וכאשר לא עומד לזכותו ותק נהיגה רב שנים המעיד על נהיגה זהירה בדרך כלל מצדו, וכאשר לא מתקיימות נסיבות אישיות חריגות מאד, אין הצדקה ממשית לאפשר את ריצוי המאסר בדרך של עבודות שירות, והכללים שקבע בית המשפט העליון בפרשת אלמוג גוברים.

אני סבור כי שקלול השיקולים לקולא ולחומרה בפרשה זו, בדומה מאד לפרשת אל עביד שסקרתי לעיל, מצדיקים 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד 8 שנות פסילה בהתאמה.

בהינתן כי להבדיל מפרשת אלעביד לקח נאשם זה אחריות, הפרקליטות הסכימה להסדר שנע בין 0 ל- 14 חודשי מאסר, נמצאת בעיני תקופת מאסר של 8 חודשים בלב מנעד הענישה המוסכם בין הצדדים, ויש בה כדי להשתלב הן עם הפסיקה הנוהגת שניתנה לנאשמים אחרים במקרים דומים אגב מתן תשומת לב והתחשבות בתוכן תסקיר שירות המבחן ובכל השיקולים שפעלו לטובת הנאשם בפרשה זו.

ביחס למשך פסילת הרישיון בפועל, תקופה בת 8 שנים משקפת אף היא את משך הפסילה הנוהג כאשר רף המאסר נקבע על 8 חודשים, ויש בה בתקופה זו כדי לענות על עקרון ההלימה הקבוע בחוק בהתחשב בעובדה כי נאשם זה גם ירצה עונש מאחורי סורג ובריח ובהינתן כי המדובר באדם נורמיטיבי ללא עבר שכל עתידו לפניו (ובכלל זה עתיד תעסוקתי).

אני סבור כי תמהיל הענישה הכולל בפרשה זו גם מחייב פיצוי למשפחת המנוחה.

ברור כי כל סכום שישולם לא יהלום את גודל האסון ולא יכהה את עומק הכאב, אך יש בכך ולו סמל מצד הנאשם כי מעשיו ראויים גם לפיצוי אישי של מי שנותר מאחור להתמודד עם הכאב והגעגוע.

לפיכך, אני מקבל ההסדר המוצע על ידי הצדדים ודן את הנאשם לעונשים הבאים:

1. גוזר על הנאשם 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל מאחורי סורג ובריח. הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי המאסר

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

ביום 1.12.19 בשעה 08:00 בכלא באר-שבע.

2. גוזר על הנאשם 9 חודשי מאסר וזאת על תנאי שלא יעבור עבירה בניגוד לסעיף 64 בפקודת התעבורה או עבירה של נהיגה בזמן פסילת רישיון נהיגה וזאת תוך 3 שנים מהיום.

3. פוסל הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה וזאת למשך 8 שנים. פסילתו של הנאשם תימנה מיום הפקדת רישיונו במזכירות בית המשפט, ולחליפין רשאי הנאשם להגיש בקשה לחישוב פסילתו ככל שזה נפסל עד לתום ההליכים, מיום שרישיונו נפסל.

4. פוסל הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה למשך 24 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים.

5. הנאשם ישלם תוך 90 יום מהיום פיצוי למשפחת המנוחה - בסך של 10000 ₪ . הפרקליטות תעביר למזכירות בית המשפט תוך 45 ימים את פרטי המשפחה לצורך העברת הפיצוי לה.

זכות ערעור לצדדים תוך 45 יום מהיום.

· בשל היעדרות מחלה של השופט אלון אופיר, גזה"ד הוקרא ונמסר לצדדים ע"י כבוד השופטת איילת גרבי.

ניתנה היום, כ"ג חשוון תש"פ, 21 נובמבר 2019, בנוכחות הצדדים.

אלון אופיר, שופט

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©